

Sklenařinu jsem se učil za pochodu

Tentokrát vám představíme újezdskou osobnost, která není mediální hvězdou, vrcholovým manažerem či sportovcem, přesto se špatně hledá obyvatel Újezda, který by neznal sklenaře, pana Zdeňka Pilného.

Pane Pilný, jak jste se ocitl v Újezdě?

Děda zde měl parcelu a já se s ním domluvil, že si na ní mohu postavit rodinný domek. Bylo to v době, kdy se říkalo, že kdo nechce stavět, tomu parcelu vezmou. A protože děda už jednou o dost majetků přišel, byl rád. Újezd pro mne ale nebyl neznámou. Trávil jsem v něm třeba prázdniny a znal jsem spoustou rodin v okolí. Stavěl jsem hlavně o víkendech, protože spojení s Prahou nebylo tak časté a dojíždění mi zabíralo dost času. To byl Újezd ještě vesnicí. Na nádraží jsme chodili pěšky a na Prahu jezdil autobus, kterému se říkalo Jireňák. Jednou jsem šel na zastávku kolem vývěsky MNV, kde bývala i úsměvná sdělení, jako třeba „Zakazuje se pouštět slepice na silnici“. Visel zde i inzerát, že škola přijme školníka. K zaměstnání náležel i služební byt, respektive domeček, který stál na místě dnešní tělocvičny. Přijali mě a byl jsem školníkem 17 let.

Jak na to období vzpomínáte?

Celkem v dobrém. Občas byly nějaké neshody, ale nic zásadního. Největší problémy byly s vodou a kanalizací. Ale protože jsem před tím pracoval ve stavebním družstvu, kde jsem vyzkoušel mnoho profesí, věděl jsem si ve škole se vším rady. Pro děti jsem byl i jako třicetiletý určitou raritou a atrakcí. Děti jsou také hodně bezprostřední, což je někdy pro debatu lepší, než povídání s vrstevníky v hospodě. Jednou mi jeden deváťák na rozloučenou koupil „placku“, druhý se nabídl umýt auto. Žáci mě i po letech v Újezdě ještě pamatují a zdraví. Tak asi na mě ve zlém také nevzpomínají.

Vám se též povedlo ochránit školu před kalamitným zamrznutím.

To bylo na Silvestra 1978. Teplota klesla přes noc o více jak 30 stupňů a já šel ve 3 ráno roztopit tři kotelny pro každou školní budovu. Později jsem se dozvěděl, že jsme byli jedna z mála škol, kde nebyly škody.

Krátce jste pracoval i na poště?

Ano, to už jsem bydlel ve svém a dělal sklenařinu, ale nebylo to ještě na užití. Chtěl jsem být mezi lidmi, ale taky po práci mít čas na novou živnost a nemuset nikam dojíždět.

Ke sklenařině jste se ale dostal jak, když jste původně vyučen černému řemeslu?

Díky kamarádovi jsem šel do stavebního družstva, kde se dalo vydělat víc peněz. Pracovali jsme na zastávkách MHD, domcích pro JZD, montovaných barácích, halách, ocelových konstrukcích a podobně. Jednou bylo potřeba zasklít světlíky a haly, ale šéf nemohl nikde sehnat sklenaře. Tak se zeptal, zda si na to někdo troufne. A já se přihlásil, abych nemusel tolik lézt po výškách. Později jsem jako školník kvůli oknům ve škole občas chodil do Zařičanské ke sklenaři z Úval. A jednou mi řekl, že v Újezdě končí, protože dům, kde sídlil, bude vrácen v restituci.

Takže jste si řekl, že nastal čas podnikat?

Bylo to po „revoluci“, jsem hodně svobodomyšlný člověk,

chtěl jsem podnikat, tak jsem si nechal ve stavebním družstvu dát potvrzení o praxi, Národní výbor mi vystavil registraci a začal jsem. Radit jsem se chodil za kamarádem sklenařem v Šestajovicích, poptával jsem se u konkurence a taky jsem si nakoupil učebnice pro sklenaře přímo v učilišti na Jarově. Učil jsem se za pochodu.

A co vybavení?

První řezák jsem koupil od Kolínských strojíren, ale odešel za dva dny. Pořádné nářadí se nedalo sehnat. Jezdil jsem po výstavách a první nářadí jsem nakoupil až na výstavě Glasstec v Düsseldorfu, kde jsem si připadal jako Alenka v říši divů. Zajímalo mě vše od skladování skla, přes dopravu až po sklářské stroje. Můj vstupní kapitál nepřekročil 35 tisíc. Po celou dobu, kdy jsem měl živnost jako „vedlejší“, jsem si pro sebe nevybral z firemních peněz ani korunu. Tuhle opatrnost jsem nejspíše zdědil a nikdy jsem nic nekoupil na dluh.

Po otci?

I po dědovi. Ten se vyučil obchodním příručím, za I. sv. války se dostal až do Itálie a když se vrátil, pronajal si obchod se smíšeným zbožím. Dařilo se mu a nakonec koupil dům, kde obchod byl. Ten mu ale minulý režim sebral a při něm přišel téměř o všechny úspory.

A táta?

To bylo podobné. Podnikal, ale nakonec skončil jako vykořisťovatel na dva roky v Jáchymově. To se podepsalo na jeho zdraví, ani důchodu se nedožil.

Takže jste taky šetřil a dokupoval nářadí postupně?

Ano. Představte si, že jsem třeba sklo ze začátku brousil brouskem na kosu. Až časem jsem postupně dokoupil brusku, vrtačku a další nástroje.

Pamatuji si, že se o Vás říkalo, že svítíte v dílně dlouho do noci.

Jinak to nešlo, běžně jsem byl v dílně do 2 do rána a ráno šel do práce.

Bral jste každou zakázku?

Ze začátku ne. Odmítal jsem třeba zrcadla nebo rámování, ale trh mě donutil, takže jsem pořídil další technologie. Některé zakázky jsem dělal na místě. Třeba když byl křivý otvor v obkladu a bylo nutné nejdříve udělat šablonu.

A baví vás stále vaše profese i po letech?

Baví, takže vypomáhám kamarádovi sklenařovi, ale síly už ubývají. Sám občas udělám už jen něco menšího pro sousedy v okolí.

Děkuji za podnětný rozhovor.

Já děkuji za váš zájem.

Zdeněk Pilný (73), sklenař a včelař, miluje vína, která rád ochutnává a srovnává. Má 9 vnoučat a občas podniká výlety po ČR i po Evropě. A pokud jste někdy narazili na odborníky přes rododendrony a skalničky s příjmením Pilný, tak jste nejspíše potkali jeho dva uznávané bratry.

Petr Duchek